

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614215673
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6614215673.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna v právnej veci žalobcu: L. Z. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. E. XXX/XX, XXX XX G., proti žalovaným: 1/ F. B. U., so sídlom v G., XX, Správca konkurznej podstaty úpadcu: X. M., nar. P. XX. XXXX, bytom XXXX/X, V., XXX XX G., 2/ L. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX G., 3/ X. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX G., 4/ U. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. 9, XXX XX G., 5/ R. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX G., 6/ P. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX G., žalovaní 2/ až 6/ zastúpení M&L advokátska kancelária, s.r.o., Banská Bystrica, Hurbanova 8, o určenie absolútnej neplatnosti časti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/148/2014 - 206 zo dňa 18. 04. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/148/2014 - 206 zo dňa 18. 04. 2018 m e n í tak, že súd určuje, že darovacia zmluva uzavretá dňa 25.02.1999 medzi darcom X. M. a obdarovanými U. M., L. M. (teraz R. M.), nar. XX.XX.XXXX a P. M., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V XXX/XX, nehnuteľnosti vedené Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na LV č. XXXX ako parc. č. N. XXXX/X zastavané plochy o výmere 311 m², rodinný dom súp. č. XXXX, parc. č. XXXX/X zastavané plochy o výmere 138 m², parc. č. XXXX/X zastavané plochy o výmere 16 m² a parc. č. XXXX/X o výmere 4 m² vo vzťahu k žalovanému 4/ U. M. v podiele 1/5, žalovanému 5/ R. M. v podiele 1/5, žalovanej 6/ P. M. v podiele 1/5, spolu v podiele 3/5, je absolútne neplatná.

II. Súd žalobu žalobcu voči žalovaným 2/ a 3/ z a m i e t a.

III. Žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

IV. Žalobca j e p o v i n n ý nahradiť žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd, ako súd prvej inštancie, napadnutým rozsudkom výrokom I. zamietol žalobu o určenie, že darovacia zmluva uzavretá dňa 25. 02. 1999 medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanými 2/ až 6/ ako obdarovanými, ktorej vklad do katastra bol povolený pod č. V XXX/XX, je v časti označenej v článku III. bod II. Darovacej zmluvy, ktorá sa týka prevodu vlastníctva rodinného domu súp. č. XXXX/X postaveného na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, vedenom v k. ú. G. na LV č. XXXX na žalovaných 2/ až 6/ do spoluvlastníckeho podielu po 1/5-ine spolu v 5/5-inách je absolútne neplatná. Výrokom II. žalobu o určenie že Darovacia zmluva uzavretá dňa 25. 02. 1999 medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanými

2/ až 6/ ako obdarovanými, ktorej vklad do katastra bol povolený pod č. V XXX/XX, je v časti zmluvy označenej v článku III. bod II., ktorá sa týka prevodu spoluvlastníckych podielov na žalovaných 4/, 5/, 6/ po 1/5-ine, spolu v 3/5-inách k pozemkom vedeným v k. ú. G. na LV č. XXXX:

- KKN parcela č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 311 m²,

- KKN parcela č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 138 m²,

- KKN parcela č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 16 m²,

- KKN parcela č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 4 m² absolútne neplatná, zamietol. Výrokom III. rozhodol, že žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Výrokom IV. priznal žalovaným 2/ až 6/ náhradu trov konania od žalobcu v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením. Súd prvej inštancie rozhodoval v poradí druhým rozsudkom. Pretože v danom spore sa žalobca domáhal určenia absolútnej neplatnosti časti právneho úkonu, skúmal súd prvej inštancie prioritne existenciu právneho záujmu na takomto určení. Vychádzal zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici s odkazom na odsek 15, kde odvolací súd naznačil, že žalobca sa aj touto žalobou snaží o uspokojenie svojich pohľadávok (priznaných exekučnými titulmi tamjšieho súdu, ktoré sú v súčasnosti prihlásené do konkurzu) voči žalovanému 1/ (teraz už úpadcovi), pričom obe pohľadávky vznikli podstatne neskôr, než došlo k darovaniu nehnuteľnosti a žalobca účastníkom darovacej zmluvy nebol. Dokazovaním mal súd preukázať, že darovaním sa neobchádzala žiadna pohľadávka veriteľa, za ktorú by mali zodpovedať aj maloleté deti (vtedy žalovaní 5/ a 6/), pretože taká pohľadávka v čase darovania neexistovala, čím neboli dotknuté práva tretích osôb (žalobcu) a neexistovali protichodné záujmy obdarovaných (žalovaných 2/ až 6/). Základným princípom výkladu zmlúv je prioritnosť výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, pokiaľ sú možné obidva výklady. Súd s poukazom na uvedené dospel k záveru, že žalobca v spore nepreukázal naliehavý právny záujem na podanej žalobe, a preto žalobu zamietol bez toho, aby skúmal platnosť žalobou napadnutého právneho úkonu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Rozsudok napadol v celom rozsahu, tvrdiac odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP, teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ako prvý odvolací dôvod namietal žalobca, že výroky I. a II. sú z procesného hľadiska v rozpore s právnym rámcem predmetu konania po zmene petitu pôvodnej žaloby, ktorú žalobca uplatnil na súdnom pojednávaní na prvom stupni konaní vo veci dňa 27. 02. 2015. Týmto procesným úkonom žalobca v súlade so svojim dispozičným oprávnením zmenil petit žaloby tak, že z pôvodného označenia procesne pasívne legitimovaných účastníkov darovacej zmluvy na strane obdarovaných v procesnom postavení žalovaných 1/ až 6/ žiadal určiť absolútnu neplatnosť dotknutého právneho úkonu len vo vzťahu k žalovaným 4/, 5/ a 6/ ako aj súhrnným označením žalobou dotknutých nehnuteľností. Poukázal na to, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 27. 02. 2015 postupom podľa § 95 ods. 1 OSP pripustil zmenu žaloby a po pripustení zmeny žalobného petitu označenie žalovaných 1/, 2/ a 3/ vyplývalo len z účastníctva na dotknutom právnom úkone, nemalo však meritórny význam a vzťah k predmetu konania. Zmeneným petitom sa žalobca domáhal určenia, že predmetná Darovacia zmluva zo dňa 25. 02. 1999 uzavretá medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanými 4/, 5/ a 6/ je absolútne neplatná. Od tohto procesného rozhodnutia mal súd konať len voči žalovaným 4/, 5/ a 6/. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods. 1 CSP) a prekročiť môže žalobný návrh iba vtedy, ak určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (ods. 2 citovaného ustanovenia). Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. preto nezodpovedá procesnému rámcu predmetu konania. Konanie je teda zaťažené inou vadou, ktorá mala vplyv na výrok rozhodnutia.

V ďalšom žalobca napadol rozsudok z dôvodu tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je podľa odvolateľa zrejmé, že súd prvej inštancie postupoval vo veci neštandardne, keď vec najskôr meritórne prejednal, pripustil prednesy sporových strán k meritu veci, vykonal, zhodnotil a ukončil dokazovanie a následne vyhlásil prekvapivý rozsudok, ktorým zamietol žalobu z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Má za to, že postup súdu prvej inštancie v ďalšom konaní po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu prebehol za stavu, ktorý naznačuje subjektívnu nezalosť aktuálnej ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR vo väzbe na prelomové zjednotenie interpretačných pravidiel pre posudzovanie existencie naliehavého právneho záujmu v sporových konaniach o určovacích žalobách v jurisdikcii všeobecných súdov. Súd prvej inštancie napriek tomu, že na jedinom pojednávaní uznal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení a pôvodne mu v plnom rozsahu vyhovel, ďalším

rozhodnutím však rozhodol prekvapivo, vydal teda zjavne nepredvídateľné rozhodnutie predstavujúce diametrálny odklon od skôr vysloveného právneho názoru konajúcej samosudkyne. Predchádzajúce konanie, ktoré prebiehalo za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu Občianskeho súdneho poriadku, žalobca v kontinuite s predloženými listinnými dôkazmi osvedčil pred súdom prvej inštancie existenciu naliehavého právneho záujmu s poukazom na v tom čase dostupnú súvisiacu judikatúru Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR a všeobecných súdov Slovenskej republiky (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 5/2000, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/56/2009 zo dňa 22. 09. 2010, 6Cdo 179/2010 zo dňa 28. 09. 2010), na ktoré poukázal žalobca a na základe čoho súd dospel k právnemu záveru o existencii naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu. V zrušujúcom uznesení krajského súdu v odvolacom konaní, v ktorom odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie formalistické právne posúdenie skutkových zistení, na základe ktorých bolo vyhovené podanej žalobe. Žalobca v súvislosti s tým namieta, že takto vyslovený právny názor odvolacieho súdu je v zásadnom rozpore s aktuálne účinnou právnou úpravou procesných princípov civilného sporového konania, keď Civilný sporový poriadok účinný od 01. 07. 2016 priniesol zásadný odklon od princípu materiálnej pravdy, ktorý bol dominantný pre civilné sporové konania za účinnosti OSP a v záujme zrýchlenia súdnych konaní zdôraznil aplikáciu princípu formálnej pravdy. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení vyslovil pochybnosť o existencii naliehavého právneho záujmu, čo však odôvodnil len všeobecne bez použitia aplikačného argumentu odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax. Odvolací súd pochybnosť vo vzťahu k existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu založil na skutkových okolnostiach, konkrétne:

a/ na tom, že žalobca v čase uzatvorenia dotknutej darovacej zmluvy a jej zavkladovania nemal voči žalovanému 1/ ako darcovi žiadne pohľadávky,
b/ že žalobca nemal žiaden dosah vo vzťahu k darovaným nehnuteľnostiam,
c/ že zo strany žalovaného 1/ nešlo o konanie so zámerom vyhnúť sa uspokojeniu pohľadávky,
d/ že žalobca nebol účastníkom dotknutej darovacej zmluvy a preto by požadované určenie nebolo pre neho nijako užitočné. Žalobca s poukazom na rozsudok Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo 1/2017 zo dňa 27. 04. 2017 pri uplatnení právnej analógie má za to, že v predmetnom konaní je na strane žalobcu daný dostatočný právny dôvod na vyvrátenie vecnej správnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie so záverom popretia existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na podanej určovacej žalobe. Aplikáciou prelomového právneho názoru Najvyššieho súdu SR na skutkové a procesné podmienky tohto konania sa v plnom rozsahu vyvracajú všetky právne závery súdu prvej inštancie použité ako podstatné pre vyslovenie neexistencie naliehavého právneho záujmu v zdôvodnení napadnutého rozsudku. Pre argument, že žalobca nebol účastníkom darovacej zmluvy, uvádza, že pre aktívnu legitímáciu žalobcu v konaní nie je podstatné, že žalobca nebol účastníkom darovacej zmluvy, požadované určenie vytvorí podmienky pre materiálnu vykonateľnosť uspokojenia judikátnych pohľadávok žalobcu voči žalovanému 1/. K argumentu, že zo strany žalovaného 1/ nešlo o konanie so zámerom vyhnúť sa uspokojeniu pohľadávky, poukazuje na prv uvádzané rozhodnutie NS SR sp. zn. 1VCdo 1/2017, podľa ktorého „kto bol veriteľom zaniknutej obchodnej spoločnosti v čase jej výmazu z obchodného registra, má naliehavý právny záujem na tom, aby súd určil, že nehnuteľná vec, ktorá je v katastri nehnuteľností vedená ako vlastníctvo iného (inej fyzickej alebo právnickej osoby) a ktorá pri zániku tejto spoločnosti nebola považovaná za jej majetok, patrí do majetku zaniknutej obchodnej spoločnosti; v prípade, že súd vyhovie určovacej žalobe s uvedeným petitom, dôjde k pozitívnej zmene v postavení takéhoto veriteľa v tom zmysle, že ním požadovaným určením sa mu vytvára nová procesná možnosť domôcť sa uspokojenia svojej pohľadávky.“. Žalobou požadované určenie v zmysle súdom povolenej zmeny petitu žaloby zreteľne smeruje k zisteniu ďalšieho majetku v zmysle § 75a Obchodného zákonníka. Žalobu s takýmto určením nepovažuje dovolací súd za procesne neprípustný nástroj toho, kto o sebe tvrdí a preukáže, že je veriteľom zaniknutej obchodnej spoločnosti. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ten, kto bol veriteľom zaniknutej obchodnej spoločnosti v čase jej výmazu z obchodného registra, má naliehavý právny záujem na tom, aby súd určil, že nehnuteľná vec, ktorá je v katastri nehnuteľnosti vedená ako vlastníctvo iného (inej fyzickej alebo právnickej osoby) a ktorá pri zániku tejto spoločnosti nebola považovaná za jej majetok, patrí do majetku zaniknutej obchodnej spoločnosti; v prípade, že súd vyhovie určovacej žalobe s uvedeným petitom, dôjde k pozitívnej zmene v postavení takéhoto veriteľa v tom zmysle, že ním požadovaným určením sa mu vytvára nová procesná možnosť domôcť sa uspokojenia svojej pohľadávky. Žalobca zhodne s údajmi odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza, že v uplynulom období sa z totožných právnych dôvodov neúspešne domáhal na Okresnom súde Lučenec určenia vlastníctva žalovaného 1/ k identickým nehnuteľnostiam, súd žalobu zamietol z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu. Krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V danom konaní je potrebné brať na zreteľ, že namiesto pôvodne označeného žalovaného 1/ z dôvodu vyhlásenia

konkurzu na jeho majetok na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica procesne vstúpil do konania správca konkurznej podstaty L. L. X., advokát (aktuálne Spoločnosť B.XX.XXX,XX., so sídlom G.). V tomto konkurznom konaní má žalobca proti pôvodnému žalovanému 1/ ako úpadcovi prihlásenú a správcom uznanú pohľadávku spolu vo výške 33.261,57 Eur. Bez požadovaného určenia s právnym následkom obnovenia vlastníctva úpadcu k 3/5-inám spoluvlastníckeho podielu na v žalobe označených nehnuteľnostiach je vylúčená možnosť uspokojenia pohľadávky žalobcu v konkurze. Táto skutočnosť v dostatočnej miere popiera racionálnu a právnu logiku tvrdenia súdu prvej inštancie o tom, že prípadne kladné rozhodnutie súdu o podanej určovacej žalobe by nebolo pre žalobcu nijako užitočné. Pretrvávajúci evidenčný stav zápisu právneho vzťahu podielového spoluvlastníctva, ktorý vznikol ako právny následok žalobou napadnutej darovacej zmluvy pre absolútnu neplatnosť časti darovacej zmluvy vo vzťahu k nadobudnutiu spoluvlastníckych podielov žalovaných 3/, 4/, 5/ po 1/5-ine nezodpovedá právnemu stavu. Vzhľadom na túto skutočnosť je podaná žaloba jedine možným legitímnym procesným prostriedkom, ktorým možno dosiahnuť zosúladenie zápisu s právnym stavom tak, ako to predpokladá ust. § 70 Katastrálneho zákona. Žalobca zdôrazňuje, že nemožno opomenúť to, že aj správca konkurznej podstaty v tomto konaní, vystupujúci v postavení žalovaného 1/, navrhuje žalobe vyhovieť. V ďalšom (ods. 12 odvolania) žalobca cituje kľúčové právne vety z citovaného rozsudku Veľkého senátu NS SR sp. zn. 1VCdo 1/2017, týkajúce sa nalievavého právneho záujmu na určení. Podľa žalobcu, tento zjednocujúci autoritatívny výklad podmienok procesnej prípustnosti určovacej žaloby potvrdzuje vecnú nesprávnosť právneho posúdenia a z neho vyplývajúceho právneho záveru súdu prvej inštancie o neexistencii nalievavého právneho záujmu. Táto nie je ospravedliteľná použitým odkazom na záväznosť právneho názoru odvolacieho súdu, pretože potvrdzuje zjavnú nedostatočnosť odborného zvládnutia prejednávanej veci a neznalosť aktuálnej, na vec sa vzťahujúcej, judikatúry Najvyššieho súdu SR.

V ďalšom žalobca poukázal na diametrálny odklon súdu prvej inštancie od svojho predchádzajúceho právneho posúdenia, čo nezodpovedá požiadavke dôkladného a presvedčivého zdôvodnenia rozhodnutia v zmysle článku 3 ods. 3 CSP. Rovnako aj dĺžka konania a postup súdu nepriaznivo ovplyvňuje priebeh konkurzného konania na majetok žalovaného 1/ v súvislosti s vyriešením majetkového rozsahu konkurznej podstaty.

4. Žalovaný 1/ - správca konkurznej podstaty úpadcu (pôvodne žalovaného 1/ X. M., v čase rozhodovania súdu prvej inštancie L. L. X., so sídlom U. 1, X. M.) poukázal na svoje písomné vyjadrenie, kde uviedol, že pôvodný rozsudok Okresného súdu Lučenec bol vyhlásený 27. 02. 2015, dňa 06. 05. 2015 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka X. M. a on bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty. Súhlasil s pokračovaním v konaní. Od výsledku predmetného konania závisí, v akom rozsahu bude zahrnutý majetok do konkurznej podstaty a ako budú uspokojení veritelia. V súčasnosti sú do konkurznej podstaty zapísané len nehnuteľnosti v malej hodnote, úpadca pracuje, je riadne zamestnaný a sú mu vykonávané zrážky zo mzdy v prospech správcu konkurznej podstaty. Rozsudok súdu by mal byť zákonný a spravodlivý, v záujme veriteľov je, aby boli čo najviac uspokojení vo svojich nárokoch. Ďalej poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie žiadny z účastníkov súdneho konania nenavrhol doplniť dokazovanie žiadnymi listinami, resp. výsluchmi svedkov, výlučne pokiaľ sa týka posúdenia nárokov žalobcu, je to posúdenie na základe tých skutočností a tých listín, ktoré súd mal k dispozícii. Žalobca sa obšírne vyjadroval vo veci samej aj priamo na pojednávaní, kde predniesol svoju argumentáciu žiadajúc žalobe vyhovieť. Správca konkurznej podstaty poukazuje na skutočnosť, že samotní veritelia súhlasili a trvali na tom, aby konanie bolo dokončené v tom smere, že výsledok súdneho konania je dôležitý pre ďalší postup správcu. Ak teda samotní veritelia súhlasia s tým, aby bolo vo veci pokračované a aby v konečnom dôsledku súdy rozhodli o tom, či takáto darovacia zmluva je platná alebo nie, v zásade je on, ako správca povinný rešpektovať akékoľvek rozhodnutie súdu, ktoré bude právoplatné a vykonateľné a podľa toho sa ďalej riadiť. Dôkazné bremeno je na strane žalobcu, ktorý niečo tvrdí a je povinný to preukázať s tým, že súd je viazaný jednak právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v zmysle zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a tým, čoho sa žalobca domáha. Znamená to, že nemôže prekročiť žalobné návrhy, je povinný posúdiť, či formulovaná žaloba je spôsobilá pre vydanie rozhodnutia v súlade s dôkazmi produkovanými v rámci celého konania.

5. Žalobca v replike k podanému vyjadreniu k odvolaniu uviedol, že uvedené vyjadrenie žalovaného je v podstate formálnym popisom procesného priebehu predmetného sporového konania po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu X. M.. Z vyjadrenia správcu konkurznej podstaty zo dňa 13. 06. 2018 žalobca vyvodzuje záver, že správca konkurznej podstaty si v dostatočnej miere neuvedomuje zákonné povinnosti, ktoré mu vo vzťahu k predmetu konania vznikli po ustanovení do funkcie a ktoré ho zaväzujú

konať výlučne a v záujme konkurzných veriteľov s cieľom dosiahnutia čo najvyššej miery uspokojenia v konkurzne prihlásených a zistených pohľadávok. K vyjadreniu žalovaného, kde uvádza „Ja ako správca konkurznej podstaty v zmysle príslušných zákonných ustanovení nemám a nemôžem mať naliehavý právny záujem, aby som inicioval akékoľvek konanie o určenie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, resp. ohľadom neplatnosti právnych úkonov, pričom moje postavenie je v zmysle Zákona o konkurze a reštrukturalizácii postavením takým, že som povinný konať podľa zákona s odbornou starostlivosťou“, uvádza, že sa týmto dostáva do zásadného názorového rozporu s kogentnými ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čím vychádza najavo neznalosť povinností správcu pri súpise konkurznej podstaty podľa ust. § 76 ZKR. Poukazuje na právny názor autorít konkurzného práva (konkrétne doc. L. U. U., P., v publikácii Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii - Bratislava 2010, vydavateľstvo Eurokodex, s. 456) pri systematickom výklade ustanovenia § 80 ZKR „Správca nie je obmedzený tým, že majetok nadobudnutý na základe neplatného právneho úkonu môže do súpisu podstát zapísať až po tom, čo súd rozhodnutím vysloví neplatnosť právneho úkonu.“ Pri neplatnosti právnych úkonov treba rozlišovať absolútnu a relatívnu neplatnosť právnych úkonov. Absolútna neplatnosť právnych úkonov nastáva ex lege a prijaté plnenie je bezdôvodným obohatením. Na absolútnu neplatnosť musí súd prihliadnuť ex offa a vyriešiť otázku neplatnosti ako prejudiciálnu otázku. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu druhý účastník nenadobudne vlastnícke alebo iné právo k veci, právu alebo inej majetkovej hodnote. ZKR preto nesprávne hovorí o majetku tretej osoby, pretože tento majetok patrí stále úpadcovi. Takýto majetok správca môže a musí zapísať do súpisu podstát. Dotknutá tretia osoba sa môže domáhať svojich práv prostredníctvom vylučovacej žaloby. Žalobca má za to, že správca konkurznej podstaty kompetenčne zlyhal pri postupe výkonu správy konkurznej podstaty, na jeho strane neexistuje relevantný právny dôvod, ktorým by mohol voči konkurzným veriteľom kvalifikovane a akceptovateľne zdôvodniť svoju pasivitu vo vzťahu k základným povinnostiam správcu pri súpise majetku podstaty. V kontexte uvedeného postupu žalovaného 1/ žalobca nevníma ako prekvapujúcu skutočnosť, že sa tento vôbec nevyjadril k namietaným skutočnostiam, ktoré tvoria argumentačný základ podaného odvolania z hľadiska zásadného odklonu právneho názoru súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku od ustálenej judikatúry v zmysle zjednocujúceho právneho názoru Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. VCdo/1/2017.

6. O odvolaní žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd rozhodol rozsudkom č. k. 14Co/126/2018-257 zo dňa 19.11.2019, ktorým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/145/2014-206 zo dňa 18. 04. 2018 tak, že žalobu zamietol (výrok I.). Žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal (výrok II.). Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 4/, 5/, 6/ trovy konania v rozsahu 100 % (výrok III.). V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa dopustil vady konania rozhodnutím mimo rámca predmetu konania, pretože výrok rozsudku nekorešponduje so žalobou, keď súd prvej inštancie na návrh žalobcu na pojednávaní dňa 27. 02. 2015 pripustil zmenu žaloby tak, že výrok znel: „Súd určuje, že darovacia zmluva uzavretá dňa 25. 02. 1999 medzi žalovaným 1/ ako darcom M. U. a žalovanými 4/L., 5/ P. a 6/ maloletou XXX/XX, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod č. G. a nehnuteľnosti sú vedené Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom, v LV č.XXXX/X, ako parc. č. CKXXXX1, zastavané plochy, rodinný dom súp. č.XXX vo výmere 311 m², parc. č.XXX, zastavané plochy, vo výmere 138 m², parc. č. XX, zastavané plochy, vo výmere 16 m² a parc. č.X, vo výmere 4 m² vo vzťahu ku každému žalovanému v podiele 1/5, spolu v 3/5, je absolútne neplatná.“ Ako je zjavné z obsahu spisu (konkrétne žaloby) a návrhu na rozhodnutie (petitu) na č. I. 7 spisu a uvedeného uznesenia o pripustení zmeny žaloby zo zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom, teda 27. 02. 2015 na č. I. 64 spisu (8. strana zápisnice) súd zrejším pochybením nerozhodol o predmete konania, ale o pôvodnom navrhovanom znení petitu. Aj keď došlo k uvedenému závažnému pochybeniu, keď súd nekonal o navrhnutom predmete konania (rozhodol ultra petitem), vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd už predchádzajúcim svojim rozhodnutím zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, vzhľadom na ust. § 390 písm. a/ CSP, preto rozhodol vo veci sám. Odvolací súd vo veci vykonal pojednávanie a zopakoval dotazovanie, pričom dospel k záveru o dôvodnosti odvolacej námietky žalobcu. Odvolací súd s odkazom na prv uvedené dospel k záveru o dôvodnosti odvolacej námietky žalobcu, týkajúcej sa posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Vychádzal teda z názoru, že v prípade úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu - predmetnej darovacej zmluvy vo vzťahu k obdarovaným maloletým deťom (maloletí v čase vzniku predmetného právneho úkonu) by toto rozhodnutie súdu bolo podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, žalobca aj ako tretia osoba na tomto samotnom úkone bezprostredne nezúčastnená, by teda mohla mať naliehavý právny záujem na tomto určení, pretože by sa priaznivo ovplyvnilo jeho právne postavenie veriteľa v konkurznom konaní, ktoré je vedené na majetok darcu z

uvedenej darovacej zmluvy, ktorej určenia absolútnej neplatnosti sa žalobca touto žalobou domáha. Po vyriešení tejto základnej otázky prípustnosti predmetnej určovacej žaloby odvolací súd zopakoval dokazovanie vo veci samej na otázku skúmania tvrdenej absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy, a to konkrétne prečítaním predmetnej darovacej zmluvy uzavretej dňa 25. 02. 1999 v advokátskej kancelárii advokáta JUDr. Gejzu Martináka medzi-zmluvnými stranami X. M. ako darcom a obdarovanými L. M. - jeho manželkou, X. M. (teraz C.), plnoletou dcérou darcu a obdarovanej 1/, a maloletými deťmi darcu a obdarovanej 1/ - U. M., L. M. (teraz R. M.) a P. M..

V čl. II predmetnej darovacej zmluvy darca a obdarovaná 1/, rovnako ako aj obdarovaná 2/, prehlásili svoju plnú spôsobilosť k právnym úkonom. Pokiaľ ide o spôsobilosť obdarovaných U., L. (teraz R.) a P. M. z dôvodu nepĺnoletosti, konštatovali jej obmedzenie, a preto v zmysle § 3 Zákona o rodine a s poukazom na § 28 Občianskeho zákonníka, ako aj § 179 Občianskeho súdneho poriadku je v zmluve uvedené, že pre platnosť tohto právneho úkonu je potrebné schválenie súdu, ak je to v záujme maloletých. V čl. III. a IV. je vymedzené vlastníctvo nehnuteľností a predmet darovania, v čl. VI. obdarované 1/ a 2/ vyhlásili, že dar prijímajú a zároveň sa všetci obdarovaní zaväzujú formou vecného bremena poskytnúť darcovi X. M. umožniť bezplatné doživotné právo bývania a užívania darovaných nehnuteľností. Zmluva je podpísaná darcom a obdarovanými 1/ a 2/, pričom podpis darcu je overený notárom.

Ďalej odvolací súd vykonal dôkaz rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11Nc/410/99 (na č. I. 24 spisu), ktorým Okresný súd Lučenec v právnej veci maloletých - U. M., L. M. a P. M., detí rodičov - L. M. a X. M. pri zastúpení detí kolíznym opatrovníkom - Okresným úradom OSV Lučenec vo veci schválenia právneho úkonu rozhodol tak, že schválil právny úkon - Darovaciu zmluvu zo dňa 25. 02. 1999 uzavretú a spísanú v advokátskej kancelárii v Lučenci advokátom JUDr. Gejzom Martinákom o darovaní konkretizovaných nehnuteľností v rovnakých čiastkach v prospech maloletých detí - U., L. (teraz R.) a P. M.. Okresný súd v odôvodnení predmetného rozsudku uviedol, že v rámci starostlivosti súdu o maloletých rozhodujú súdy aj o schválení dôležitých úkonov maloletých, medzi ktoré sa zaraďujú aj právne úkony v súvislosti s nadobúdaním vlastníckych práv k nehnuteľnostiam. Súd zistil, že otec X. M. daroval medzi iným aj maloletým deťom - U., L. (R.) a P. M. nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v k. ú. G., špecifikované vo výrokovej časti rozsudku, zároveň v takom istom podiele daroval nehnuteľnosti aj manželke L. M. a plnoletej dcére X. M. (teraz C.). Darované nehnuteľnosti predstavujú vysokú finančnú hodnotu a darovaním maloleť do budúcnosti budú majetkovo lepšie zabezpečené, čo súd považoval za v ich záujme, a preto návrhu vyhovel. Konštatoval tiež, že právny úkon nebol v rozpore ani so záujmami spoločnosti, ani s platnými právnymi predpismi. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31. 03. 1999. Žalobca k tomuto vykonanému dôkazu zopakoval svoj už prv vyjadrovaný právny názor o jeho neplatnosti, vychádzajúc najmä z ust. § 31 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Konkrétne namieta, že na zmluve nie je podpis kolízneho opatrovníka, ktorý pri takomto úkone na zmluve mal byť v zmysle uvedeného ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine, pretože tento mal žalovaných v rade 4/ až 6/ ako maloletých účastníkov zmluvy zastupovať. Žalobca zastáva právny názor a tvrdí, že darovacia zmluva uzavretá medzi označenými účastníkmi je v napadnutej časti v rozpore so zákonom vzhľadom na neúčast' kolízneho opatrovníka v tom čase maloletých žalovaných 4/ až 6/. Právny úkon darovania, ktorého obsahom je vzdanie sa vlastníckych práv k daru darcom, je svojou povahou prevodom nehnuteľností medzi účastníkmi tohto právneho úkonu. Podľa ust. § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka považuje za nevyhnutné, aby obdarovaný ponuku daru výslovným prejavom prijal, inak by k zamýšľanému darovaniu nedošlo. Ak účastníkom tohto právneho úkonu na strane obdarovaných sú maloleté deti, predpokladom platnosti darovania je, že títo musia mať kolízneho opatrovníka, ktorý za nich koná už priamo pri vyjadrení prejavu vôle, ktorého obsahom je prijatie daru od darcu. Vzhľadom na skutočnosť, že účasť kolízneho opatrovníka, konajúceho za maloletých, z označenia účastníkov zmluvy, z vlastného obsahu zmluvy, ako ani z podpisov na posudzovanej darovacej zmluve nevyplýva, nemohlo v danom prípade dôjsť k platnému prijatiu daru, a teda ani k zamýšľanému nadobudnutiu spoluvlastníckych podielov po 1/5-ne na obdarovaných v rade 4/, 5/ a 6/, t. j. spolu v 3/5-ách. Žalobca považuje daný právny úkon za absolútne neplatný podľa ust. § 38 Občianskeho zákonníka, keď absolútna neplatnosť vylučuje vznik právnych účinkov nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu na označených nehnuteľnostiach. Vzhľadom na túto namietanú absolútnu neplatnosť darovacej zmluvy poukazuje na nesúlad medzi evidenčným stavom v katastri nehnuteľností zapísaných na LV č. Z. pre k. ú. G. a stavom skutočným. Tento nesúlad evidenčného a skutočného stavu je možné odstrániť výlučne právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu v konaní o určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu v napadnutej časti darovacej zmluvy zo dňa 25. 02. 1999. Poukázal na to, že právny úkon, ktorého určenia absolútnej neplatnosti sa žalobca domáha bol uzavretý dňa 25. 05. 1998, teda za platnosti a účinnosti Zákona o rodine č. 94/1963 Zb. a podľa ust. § 37 Zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v rozhodnom čase.

7. Podľa ust. § 37 Zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v rozhodnom čase (teda v čase vzniku predmetného právneho úkonu darovacej zmluvy) podľa ods. 1 dieťa môže zastúpiť ktorýkoľvek z rodičov, ktorý je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu a nebol pozbavený svojich rodičovských práv. Podľa ods. 2 žiadny z rodičov nemôže zastúpiť svoje deti, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k stretnutiu záujmov medzi rodičmi a deťmi alebo medzi deťmi navzájom. Podľa ods. 3 ak nemôže dieťa zastúpiť žiadny z rodičov, ustanoví súd dieťaťu opatrovníka, ktorý bude dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

8. Odvolací súd ďalej konštatoval, že aj v čase kedy bola uzavretá sporná darovacia zmluva, platilo, že žiadny z rodičov nemôže deti zastúpiť, pokiaľ by išlo o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov („k stretnutiu záujmov“) medzi rodičmi a deťmi alebo medzi deťmi navzájom a bolo potrebné pri takomto právnom úkone ustanoviť súdneho opatrovníka. Je pravdou, ako tvrdí žalobca, že pri takomto právnom úkone má byť opatrovník dieťaťa prítomný, má teda dieťa pri tomto právnom úkone zastupovať. Žalobca tvrdil kolíziu záujmov najmä v článku VI. v druhej vete, v ktorej je uvedené, že sa obdarovaní zaväzujú formou vecného bremena poskytnúť darcovi bezodplatne, doživotne právo bývania a užívania darovaných nehnuteľností. Zvýraznil, že práve spoluvlastnícke vzťahy a vzťahy z vecných bremien sú najkolíznejšími právnymi vzťahmi a zákon je postavený na nie skutočnej ale predpokladanej možnosti vzniku takejto kolízie („by mohlo dôjsť k stretnutiu záujmov“). Práve doživotné právo užívania má byť tou možnou kolíziou, ktorá mala byť ošetrená tým, že by maloleté deti pri tomto právnom úkone zastupoval kolízny opatrovník. Žalobca zároveň poukázal v tomto smere na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/92/2009, v ktorom sú uvedené podmienky, za ktorých je vylúčené, aby rodičia zastupovali deti v tom zmysle, ak má byť tento právny úkon spojený s hmotnoprávnymi následkami.

Odvolací súd posúdil predmetný právny úkon vzhľadom na vytýkanú možnú kolíziu s poukazom na článok 6 (právo doživotného užívania) a v rozhodnutí č. k. 14Co/126/2018-257 zo dňa 19.11.2019 dospel k záveru, že nejde o uvádzaný a zákonom predpokladaný prípad podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine (č. 94/19963 Zb.), pretože matka, ktorá ako zákonná zástupkyňa zastupovala maloleté deti pri predmetnom právnom úkone, nemá žiadny dosah na zakotvené právo doživotného užívania nehnuteľnosti, sama takéto právo k uvedenej nehnuteľnosti nemá (je tiež spoluvlastníčkou tejto nehnuteľnosti), zastupujúca matka ani pri podpise zmluvy, ani do budúcnosti žiadny prospech z tejto zmluvy na úkor maloletých detí nemala ani mať nemohla. Obdobne žiadna kolízia nemohla vzniknúť ani medzi maloletými deťmi navzájom z tohto dôvodu.

Odvolací súd posudzoval platnosť právneho úkonu aj v kontexte rozsudku okresného súdu, ktorý za účasti kolízneho opatrovníka maloletých detí schválil tento právny úkon majúc za to, že je v záujme maloletých, žiadnu kolíziu v tomto smere nezistil.

Vzhľadom na uvedený záver odvolacieho súdu odvolací súd žalobu o určenie neplatnosti zmluvy vo vzťahu k žalovaným 4/, 5/, 6/ a týkajúcich sa darovacej zmluvy zo dňa 25. 02. 1999 medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanými 4/, 5/, 6/, v tom čase maloletými U., L. (R.) a P. M., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod č. X a nehnuteľnosti sú vedené Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom, na LV č. XXXX ako parcelné číslo CKN XXXXX, zastavané plochy, rodinný dom súp. č. XXXX, vo výmere 311 m², parc. č. XXXX/X/, zastavané plochy vo výmere 138 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy vo výmere 16 m² a parc. č. XXXX/X vo výmere 4 m², vo vzťahu ku každému žalovanému v podiele 1/5, spolu v 3/5 (ktorá zmena žaloby bola pripustená na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 27. 02. 2015) zamietol. Odvolací súd poukázal na to, že hoci výsledkom (ako v prípade rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak aj v prípade súdu odvolacieho) je zamietnutie žaloby, vzhľadom na pochybenie súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol nad rámec predmetu žaloby, neostalo mu iné, len rozhodnutie podľa § 388 CSP zmeniť.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, o ktorom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Cdo/244/2021 zo dňa 28. 02. 2023 tak, že rozhodol, že pokračuje v konaní na strane žalovaného 1/ so správcom konkurznej podstaty úpadcu X. M. spoločnosťou B. E., so sídlom v G., U. E., C. (I. výrok) a ďalším výrokom zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. 11. 2019 sp. zn. 14Co/126/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd uviedol, že žalobca podal dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď v podstate v kontradikcii s nosnými právnymi závermi odvolacieho súdu namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v tom, že matka (žalovaná 2/) nemohla pre konflikt záujmov zastupovať v rámci spornej darovacej zmluvy (vtedy) maloleté deti (žalovaní 4/ až 6/), a to z dôvodu, že sama bola v zmysle darovacej zmluvy obdarovaná a darovacia zmluva obsahovala (aj) záväzok z vecného bremena v prospech darcu (otca). Z uvedeného dôvodu mal byť maloletým obdarovaným ustanovený

kolízny opatrovník (§ 37 ods. 2 zákona o rodine). V tomto ohľade poukazoval na R 4/1982 a od neho sa odvíjajúcich dovolacích rozhodnutí (3Cdo/225/2007, 3Cdo/96/2008, 4Cdo/56/2009, 5Cdo/91/2009, 5Cdo/92/2009, 5Cdo/93/2009), od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť (bod 3.2.). Ďalej uviedol, že pokiaľ odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že pri zastúpení maloletých detí matkou (ktorá je tiež spoluvlastníčkou tejto nehnuteľnosti) nezistil možný stret záujmov podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine pretože „matka ... nemá žiadny dosah na zakotvené právo doživotného užívania nehnuteľnosti, sama takéto právo k uvedenej nehnuteľnosti nemá ... , zastupujúca matka ani pri podpise zmluvy, ani do budúcnosti žiadny prospech z tejto zmluvy na úkor maloletých detí nemala ani mať nemohla.“ (bod 25 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia); vyslovený právny názor odvolacieho súdu „de lege lata“ nie je správny. Na rozdiel od všeobecného ustanovenia § 30 OZ zákon o rodine v ustanovení § 37 ods. 2 rozširuje ochranu maloletých (aj) na prípady, kedy stret záujmu iba môže nastať; stačí teda len pravdepodobnosť kolízie záujmov. Vyššie uvedené Stanovisko (bod 18), na ktoré žalobca poukazoval v dovolaní, napriek jeho dobovému charakteru nepochybne stále disponuje „silou“ ustálenej praxe odvolacieho súdu (bod 17); právny podklad posudzovaného ustanovenia § 37 ods. 2 zákona o rodine zostal v zásade zachovaný. Rovnako tak z vyslovených právnych záverov v Stanovisku vyplýva aj všeobecnejší záver, že pravdepodobnosť kolízie záujmov medzi rodičom a dieťaťom je vo všeobecnosti daná vždy za situácie, kedy rodič a dieťa sú účastníkmi jedného konania, úkonu, či právneho vzťahu v rámci ktorého uplatňuje a obhajuje jednak svoje vlastné záujmy a jednak záujmy maloletého dieťaťa. Spornou darovacou zmluvou darca (otec) daroval dom a pozemky nielen svojim deťom, ale tiež ich matke (manželke), ktorá dar neodmietla. Už samotná táto okolnosť bez ďalšieho napĺňa možnosť stretu záujmu zákonom predpokladaného v § 37 ods. 2 zákona o rodine. Inak povedané pre možný konflikt záujmov nemôže zastupovať matka maloleté deti aj v prípade, ak otec daroval maloletým deťom a ich matke nehnuteľnosti (rodinný dom a pozemky) a to o to viac, ak s darovaním bol spojený záväzok z vecného bremena v prospech darcu. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a zároveň dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Po vrátení veci dovolacím súdom odvolaciemu súdu, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP. Po zopakovaní dokazovania, ktoré bolo vykonané dovolacím súdom na pojednávaní dňa 19. 11. 2019, ktoré dokazovanie bolo zopakované v potrebnom rozsahu v zmysle ust. § 384 ods. 1 CSP, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP) rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu vo veci samej (výrok I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie) zmenil postupom podľa § 388 CSP tak, že určil neplatnosť darovacej zmluvy, ktorá bola uzavretá dňa 25. 02. 1999 medzi X. M. ako darcom a žalovanými 4/, 5/ a 6/, predmetom ktorej bolo darovanie nehnuteľností špecifikovaných v predmetnej darovacej zmluve, a to vo vzťahu ku každému zo žalovaných, t. j. žalovaným 4/, 5/ a 6/ v podiele 1/5, spolu v podiele 3/5 a voči žalovaným 2/ a 3/ žalobu zamietol.

11. Odvolací súd po zrušení rozsudku odvolacieho súdu č. k. 14Co/126/2018-257 zo dňa 19.11.2019 dovolacím súdom opakovane skúmal otázku prípustnosti žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu, keďže aktuálna právna úprava procesného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z.) pripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti len v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP). O takýto prípad v tejto veci nejde. Možno teda konštatovať, že takáto žaloba nie je podľa Civilného sporového poriadku prípustná. Zároveň však odvolací súd vzhľadom na skutočnosť, že konanie začalo za účinnosti predchádzajúceho procesného poriadku zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý pripúšťa (najmä súdna prax pripúšťala) aj žaloby o určenie platnosti/neplatnosti právneho úkonu, považoval za potrebné v záujme právnej istoty daný spor prejednať a rozhodnúť. V zmysle ust. § 80 písm. c/ OSP (za účinnosti ktorého začalo toto súdne konanie) podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby bol práve právny záujem na takejto žalobe, právny záujem musel byť naliehavý v tom zmysle, že vyhovením žalobe bolo možné odstrániť spornosť určitého právneho vzťahu a ochranu práv žalobcu alebo jeho oprávnených záujmov. Súdna prax vychádzala z toho, že: 1/ naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáhal) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty, 2/ tento záujem je daný vtedy, pokiaľ by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neisté, 3/ záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je vhodný (správne zvolený a prípustný) procesný nástroj ochrany jeho práva, 4/ naliehavý právny záujem je

daný tiež vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný právny základ pre vzťahy účastníkov a predíde prípadným ďalším sporom, 5/ naliehavý právny záujem je spravidla daný všade tam, kde rozhodnutie súdu bude podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, 6/ naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, môže mať aj tretia osoba (na samom úkone alebo právnom vzťahu bezprostredne nezúčastnená), pokiaľ preukáže, že požadovaným určením sa priaznivo ovplyvní (zlepší) je právne postavenie (pozri rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR 1VCdo 1/2017). Podľa ust. § 36a Zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv - ods. 2, ak je na vykonanie záznamu predložené súdne rozhodnutie, ktoré je záväzné pre osobu zapísanú v katastri a priamo sa dotýka jej práva k nehnuteľnosti, okresný úrad vykoná záznam:

a/ podľa výroku súdneho rozhodnutia,

b/ vyznačením stavu pred právnym úkonom, dobrovoľnou dražbou alebo inou právnou skutočnosťou, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, neplatnosti dobrovoľnej dražby alebo inej právnej skutočnosti.

12. Odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené dospel k záveru o dôvodnosti odvolacej námietky žalobcu týkajúcej sa posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Vychádzal teda z názoru, že v prípade úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu - predmetnej darovacej zmluvy vo vzťahu k obdarovaným maloletým deťom (maloletí v čase vzniku predmetného právneho úkonu) by toto rozhodnutie súdu bolo podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, žalobca aj ako tretia osoba na tomto samotnom úkone bezprostredne nezúčastnená by teda mohla mať naliehavý právny záujem na tomto určení, pretože by sa priaznivo ovplyvnilo jeho právne postavenie veriteľa v konkurznom konaní, ktoré je vedené na majetok darcu z uvedenej darovacej zmluvy, ktorej určenia absolútnej neplatnosti sa žalobca touto žalobou domáha.

13. Odvolací súd na pojednávaní dňa 19.11.2019 zopakoval dokazovanie okrem iného prečítaním darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 25.02.1999 v advokátskej kancelárii advokáta JUDr. Gejzu Martináka medzi-zmluvnými stranami X. M. ako darcom a obdarovanými L. M. - jeho manželkou, X. M. (teraz C.), plnoletou dcérou darcu a obdarovanej 1/, a maloletými deťmi darcu a obdarovanej 1/ - U. M., L. M. (teraz R. M.) a P. M.. V čl. II predmetnej darovacej zmluvy darca a obdarovaná 1/, rovnako ako aj obdarovaná 2/, prehlásili svoju plnú spôsobilosť k právnym úkonom, pokiaľ ide o spôsobilosť obdarovaných U., L. (teraz R.) a P. M. z dôvodu nepĺnoletosti, konštatovali jej obmedzenie, a preto v zmysle § 3 Zákona o rodine a s poukazom na § 28 Občianskeho zákonníka, ako aj § 179 Občianskeho súdneho poriadku je v zmluve uvedené, že pre platnosť tohto právneho úkonu je potrebné schválenie súdu, ak je to v záujme maloletých. V čl. III. a IV. je vymedzené vlastníctvo nehnuteľností a predmet darovania, v čl. VI. obdarované 1/ a 2/ vyhlásili, že dar prijímajú a zároveň sa všetci obdarovaní zaväzujú formou vecného bremena poskytnúť darcovi X. M. umožniť bezplatné doživotné právo bývania a užívania darovaných nehnuteľností. Zmluva je podpísaná darcom a obdarovanými 1/ a 2/, pričom podpis darcu je overený notárom. Odvolací súd na pojednávaní vykonal dôkaz oboznámením sa s rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11Nc/410/99, ktorým súd v právnej veci maloletých - U. M., L. M. a P. M., detí rodičov - L. M. a X. M. pri zastúpení detí kolíznym opatrovníkom - Okresným úradom OSV Lučenec vo veci schválenia právneho úkonu rozhodol tak, že schválil právny úkon - Darovaciu zmluvu zo dňa 25. 02. 1999 uzavretú a spísanú v advokátskej kancelárii v Lučenci advokátom JUDr. Gejzom Martinákom o darovaní konkretizovaných nehnuteľností v rovnakých čiastkach v prospech maloletých detí - R., L. (teraz P.) a M.. V odôvodnení rozsudku súd poukázal na to, že darované nehnuteľnosti predstavujú vysokú finančnú hodnotu a darovaním maloletí do budúcnosti budí majetkovo lepšie zabezpečenie, čo súd považoval za ich záujem a návrhu vyhovel. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.03.1999.

14. Podľa § 455 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

15. Odvolací súd poukazuje na to, že s prihliadnutím na vyslovený právny názor dovolacieho súdu v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 17 Cdo/244/2021 v prejednávanej veci, ktorým je odvolací súd viazaný, samotná okolnosť, že darca (otec X. M.) daroval dom a pozemky nielen svojim deťom, pričom v čase uzavretia darovacej zmluvy žalovaní 4/, 5/ a 6/ boli maloletí, za situácie, že darca daroval dom a pozemky tiež ich matke (manželke darcu), ktorá dar neodmietla, bez ďalšieho napĺňa možnosť stretu záujmov, ktorý predpokladá Zákon o rodine účinný v rozhodnom čase v ust. § 37 ods. 2. Z dôvodu možného konfliktu záujmov matka nemôže zastupovať maloleté deti aj v prípade, ak otec daroval maloletým deťom a ich matke nehnuteľnosti (rodinný dom a pozemky), a to o to viac,

že s darovaním bol spojený záväzok z vecného bremena v prospech darcu. Podľa § 37 Zákona o rodine účinného v čase uzavretia darovacej zmluvy dieťa môže zastúpiť ktorýkoľvek z rodičov, ktorý je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu a nebol pozbavený svojich rodičovských práv (ods. 1), žiadny z rodičov nemôže zastúpiť svoje deti, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k stretnutiu záujmov medzi rodičmi a deťmi, alebo medzi deťmi navzájom (ods. 2). Ak nemôže dieťa zastúpiť žiadny z rodičov, ustanoví súd dieťaťu opatrovníka, ktorý bude dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ods. 3). Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že pri uzatváraní právneho úkonu darovacej zmluvy uzavretej dňa 25.02.1999 vtedy maloletých žalovaných 4/, 5/ a 6/ nezastupoval opatrovník, ktorý by bol ustanovený súdom, ale zastupovala ich matka maloletých detí L. M. (žalovaná 2/). S prihladnutím už k vyššie uvedenému teda pri takto zistenom skutkovom stave bolo nutné konštatovať absolútnu neplatnosť darovacej zmluvy vo vzťahu k žalovaným 4/, 5/ a 6/. Odvolací súd zároveň poukazuje na znenie darovacej zmluvy, tak ako to už bolo uvedené vyššie, pričom zo znenia darovacej zmluvy, a to konkrétne z článku VI. darovacej zmluvy ani nevyplýva, že by žalovaní 4/, 5/ a 6/ hoc aj v zastúpení matkou vyhlásili, že ako obdarovaní dar prijímajú, čo je jedna z podstatných náležitostí riadneho uzavretia darovacej zmluvy, ktorá skutočnosť zakladá ďalší dôvod absolútnej neplatnosti časti darovacej zmluvy vo vzťahu k darovaniu ideálnych podielov žalovaným 4/, 5/ a 6/.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca žalobou napáda neplatnosť darovacej zmluvy len vo vzťahu k ideálnemu spoluvlastníckemu podielu žalovaných 4/, 5/ a 6/ (po zmene žaloby, ktorá zmena žaloby bola pripustená súdom prvej inštancie). Je nepochybné, že darca X. M. predmetnou darovacou zmluvou obdaroval L. M. (manželku), X. C., rod. M. (v čase uzatvorenia darovacej zmluvy plnoletú dcéru), U. M., L. M. (teraz R. M.) a P. M. (v čase uzatvorenia zmluvy maloleté deti darcu) a pričom obdarovaným daroval nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy, každému z obdarovaných v podiele 1/5-ina a po tom, čo bol povolený vklad predmetnej darovacej zmluvy v katastri nehnuteľností, boli všetci piati obdarovaní zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, každý v 1/5-ine. Keďže v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu, jeho obsahu, alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Berúc do úvahy, že žalobca sa domáhal neplatnosti časti darovacej zmluvy vo vzťahu k ideálnym podielom na nehnuteľnosti vo vzťahu k žalovaným 4/, 5/ a 6/ u každého v podiele 1/5, pričom odvolací súd konštatoval neplatnosť časti darovacej zmluvy vo vzťahu k žalovaným 4/, 5/ a 6/ pričom, že sa jedná o deliteľný právny úkon vo vzťahu k darovaniu 1/5-iny darcom v prospech žalovaného 4/, 1/5-iny v prospech žalovaného 5/ a 1/5-iny v prospech žalovanej 6/, (podiel na spoluvlastníctve je samostatnou vecou), z dôvodu, že žalobca žalobou napáda neplatnosť darovacej zmluvy vo vzťahu k ideálnemu spoluvlastníckemu podielu žalovaných 4/, 5/ a 6/, a teda ostatní podieloví spoluvlastníci, t. j. žalovaná 2/ a 3/, ktoré nadobudli každá podiel 1/5-ina na základe predmetnej darovacej zmluvy, pričom podiel každého podielového spoluvlastníka je samostatnou vecou, žalované 2/ a 3/ nie sú vo veci neplatnosti časti darovacej zmluvy týkajúcej sa neplatnosti darovania sporných nehnuteľností darcom žalovaným 4/, 5/ a 6/ pasívne vecne legitimovanou stranou sporu, keď netvorí nerozlučné, resp. nútené spoločenstvo v rámci tohto súdneho konania (viď. aj uznesenie NS SR 3Cdo/51/2008). Preto bolo potrebné žalobu žalobcu voči žalovaným 2/ a 3/ zamietnuť, a to aj za situácie, že boli účastníkmi darovacej zmluvy, avšak k inému ideálnemu podielu vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy. Žalovaný 1/ musel byť stranou sporu v predmetnom spore, v tomto prípade sa jedná o nútené spoločenstvo, keďže bol zmluvnou stranou darovacej zmluvy na strane darcu v vzťahu k žalovaným 4/, 5/ a 6/.

17. Odvolací súd pre úplnosť uvádza, že mal preukázané porovnaním lustrácie v Registri obyvateľov zo dňa 10.03.2015 (v spise na č. l. 63) a lustrácie v Registri obyvateľov zo dňa 26.06.2023, že žalovaná 6/ je narodená dňa XX.XX.XXXX, nie dňa XX.XX.XXXX, pričom sa jedná berúc do úvahy totožné rodné číslo žalovanej 6/ P. M. o totožnú fyzickú osobu, preto v záhlaví rozsudku uviedol odvolací súd správny dátum narodenia žalovanej 6/ P. M. dňa XX.XX.XXXX. Rovnako bolo z vykonaných lustrácií v Registri obyvateľov zistené, že u žalovaného 5/ R. M. došlo k zmene mena a priezviska z L. M. na R. M., pričom porovnaním rodných čísel uvedených v Registri obyvateľov je zrejmé, že sa jedná o totožnú fyzickú osobu, ktorú skutočnosť súd uvádza z dôvodu, že žalobca v žalobe ako žalovaného 5/ uviedol v čase podania žaloby maloletú L. M., nar. XX.XX.XXXX. Odvolací súd preto v záhlaví rozsudku uviedol správne označenie žalovaného 5/ R. M., nar. XX.XX.XXXX.

18. O trovách konania (trovy konania vrátane trov dovolacieho konania) odvolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 3 pri aplikácii § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262, ods. 1 CSP. Žalobca bol úspešnou stranou sporu vo vzťahu k žalovaným 1/, 4/, 5/ a 6/, a preto odvolací súd rozhodol o trovách pôvodného konania (prvoinštančné konanie a odvolacie konanie) a trovách dovolacieho konania pri právnom posúdení v zmysle § 255 ods. 1 CSP a uložil povinnosť žalovaným 1/, 4/, 5/ a 6/ ako neúspešnej strane sporu nahradiť trovy konania, vrátane trov dovolacieho konania žalobcovi v rozsahu 100 %.

19. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % pri právnom posúdení podľa § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalované 2/ a 3/ boli úspešnou stranou sporu vo vzťahu k žalobcovi (prvoinštančné konanie a odvolacie konanie), a preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovaným 2/ a 3/ ako neúspešnej strane sporu vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ trovy konania v rozsahu 100 %.

20. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).